

Oponentský posudek disertační práce

Autor práce: **PhDr. Petra Novotná**

Školící pracoviště: Univerzita Karlova v Praze - Filozofická fakulta, katedra psychologie

Název práce:

Nutriční zvyklosti, vztah k vlastnímu tělu u dívek mladšího a středního školního věku. Příspěvek k problematice prevence poruch příjmu potravy

Rozsah: 104 stran textu, seznam informačních zdrojů, přílohy

Autorka zvolila pro svou disertační práci aktuální téma z oblasti prevence rizikových projevů nutričního chování dětí. Sledování stravovacích návyků v souvislosti s narůstajícím výskytem poruch příjmu potravy u adolescentů tvoří důležitou součást epidemiologických studií zaměřených na zdravotní stav populace a může významně přispět k naplňování úkolů vymezených dokumentem „Zdraví 21“.

Cílem předložené graduační práce bylo sledovat a posoudit vybrané faktory, které determinují rozvoj poruch příjmu potravy u skupiny dívek ve věku 1. stupně základní školy. Zjištěné skutečnosti se autorka pokusila využít jako podklad pro návrh doporučení, jak realizovat primární prevenci poruch příjmu potravy v návaznosti na vzdělávání v primární škole.

V teoretické části disertační práce autorka uvádí formou literární rešerše dostupné poznatky o problematice poruch příjmu potravy. Výskyt tohoto jevu dokládá výsledky publikovaných epidemiologických studií. Analyzuje příčiny poruch příjmu potravy, popisuje faktory ovlivňující jejich vývoj. Správně se v této souvislosti zaměřuje na problematiku psychických a sociálních determinant v dětství, zejména na vývoj vztahu k vlastnímu tělu. V samostatné kapitole předkládá soupis programů, které nabízejí různé instituce k využití v rámci primární prevence poruch příjmu potravy. Vzhledem k tomu, že se autorka snaží problematiku řešenou v disertační práci propojovat se školou, chybí v teoretické části stať o současných (legislativních i praktických) možnostech měnící se školy implementovat prevenci poruch příjmu potravy do kurikula.

V části výzkumné autorka realizovala sondu zaměřenou na sledování nutričního chování a vztahu k vlastnímu tělu u vybrané skupiny dívek (výzkumný soubor tvořilo 102 dívek mladšího a středního školního věku). Výzkumné otázky se týkaly nutričních zvyklostí a jídelních preferencí, stravování v rodině, využívání školního stravování, spokojenosti s vlastním tělem.

Autorka správně zvolila k ověření hypotéz kombinaci kvalitativních a kvantitativních metod. Získané výsledky statisticky vyhodnotila a podrobila diskuzi.

Z metodologického hlediska patří problém v testování hypotézy formulované na s. 60 – „existují významné rozdíly ve stravovacích zvyklostech v domácím prostředí a ve škole“. Na základě jakých dat autorka tuto obecně formulovanou hypotézu verifikovala? Diskuze a závěry k tomuto konkrétnímu problému v práci chybí.

Z textu práce dále není dostatečně zřejmé, jakým způsobem autorka výzkum realizovala, tj. například zda byly dívky podrobeny celému šetření při jednom setkání, či zda byly jednotlivé nástroje administrovány odděleně. Jakým metodickým postupem byly srovnávány odpovědi dívek a jejich rodičů? Jak autorka řešila problém různého počtu respondentů v jednotlivých etapách výzkumu (pouze 40,6 % rodičů)? S čím souvisí nesrovnalost: na s. 61 je uveden počet respondentů (dívek středního školního věku) 59, ale v tabulkách (např. na s. 86) se vyskytuje

údaj 57? V souvislosti s odstraněním pochybností doporučuji, aby při obhajobě autorka předložila vyplněné dotazníky, záznamové archy z rozhovorů, příp. další materiály, které sloužily jako podklad pro vyhodnocení výzkumné sondy.

Předložený návrh preventivního působení v rámci školní edukace je pouze shrnutím již uplatňovaných přístupů, nové náměty nepřináší. Pokud autorka směřuje svá doporučení přímo do výuky, pak by bylo vhodné nastínit hlubší propojení na probíhající kurikulární reformu.

Musím bohužel konstatovat, že práce má jazykové nedostatky. Jedná se především o hrubé gramatické chyby: s. 67, 69, 100, 107 a mnoho stylistických chyb (interpunkční znaménka). Ponechané neopravené překlepy a odborné nepřesnosti, např. „uhlohydráty“ (s. 100), „2,36 Kg“ (s. 82), „váhy“ (s. 82, 103), „40,6%“ (s. 105), „školka“ (s. 66), zcela zbytečně snižují úroveň předložené práce.

Pozitivně lze hodnotit shrnutí výzkumu, z něhož vyplývá, že autorka si uvědomuje limity vlastních výsledků vzhledem k šíři a složitosti sledovaných jevů a v závěrečné diskuzi neusiluje o jejich zobecňování. Správně uvedeny jsou i odkazy na informační zdroje (citovány podle normy ISO). Oproti zvyklostem práce neobsahuje seznam tabulek a grafů.

Závěr:

V předložené disertační práci se autorka pokusila zmapovat vybrané problémy vztahující se ke vzniku a vývoji poruch příjmu potravy a na základě zjištěných výsledků zformulovat doporučení pro primární prevenci realizovanou v prostředí školy. Vymezené cíle lze považovat za splněné. Práci lze hodnotit jako významný počín v oblasti hledání efektivních strategií prevence poruch příjmu potravy.

**I přes výše zmíněné dílčí nedostatky práce splňuje požadavky kladené na tento typ
graduálních prací a doporučuji ji k obhajobě.**

Předpokládám, že k otázkám uvedeným v posudku autorka při obhajobě zaujme stanovisko.

V Praze 16. 5. 2010

PaedDr. Eva Marádová, CSc.

oddělení výchovy ke zdraví
Univerzita Karlova v Praze
Pedagogická fakulta